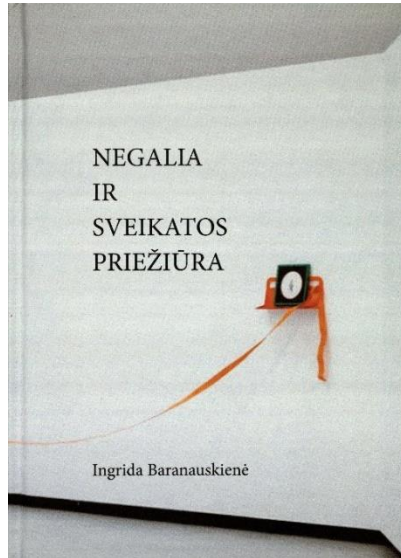

Kaip suteikti orią sveikatos priežiūrą asmenims su negalia

Janina Valančiūtė

Lietuvos medicinos biblioteka

Negalia ir sveikatos priežiūra : vadovėlis / Ingrida Baranauskienė. – Klaipėda : Klaipėdos universiteto leidykla, 2021. – 166, [1] p.

Žmonės, turintys negalią, sudaro apie devynis procentus visų Lietuvos gyventojų. Sveikatos darbuotojų edukacija Lietuvoje, kaip ir kitose šalyse, išgyvena tam tikrą krizę. Augant žmonių su negalia skaičiui, didėja sveikatos darbuotojų poreikis.

Klaipėdos universitete dėstomas studijų dalykas Negalia ir sveikatos priežiūra, yra parengta kvalifikacijos tobulinimo programa sveikatos priežiūros sistemos specialistams. Knygos „Negalia ir sveikatos priežiūra“ autorė kviečia šį vadovėlį naudoti dalyko dėstymo procese.

Vadovėlio tikslas – supažindinti studentus ir kvalifikaciją tobulinančius praktikus su pacientų, turinčių negalią, sunkumų gauti kokybiškas sveikatos priežiūros paslaugas sveikatos priežiūros sistemoje raiška, atskleidžiant proceso veiksmingumo galimybes sveikatos ir socialinės priežiūros institucijose, prisidedant prie žmonių, turinčių negalią, ir jų artimųjų teisių į sveikatos priežiūrą įgyvendinimo, keičiant specialistų požiūrį. Leidinyje sveikatos priežiūros sistemos specialistai supažindinami su Jungtinių Tautų neįgaliųjų konvencija.

Vadovėlyje mokoma, kad būsimi sveikatos priežiūros specialistai, negalėdami pakeisti makropasaulio, įsijausdami, dėdami vidines pastangas, turi padėti žmogui, turinčiam negalią, jo artimiesiems, keisdamas jo požiūrį į sunkumus, formuodamas palankią mikroaplinką ir taip paveikdamas aplinkybes, kurių tiesiogiai negali pakeisti. Sveikatos priežiūros sistemoje dirbantys specialistai turėtų mokėti ne tik diagnozuoti ligą ir ją gydyti, bet visuose galimuose kontekstuose privalo pastebėti žmogų, kuriam dažnai reikia ne tik medicininės pagalbos, bet ir psichosocialinės paramos.

Pirmame skyriuje aptariamos pagrindinės vertybės, svarbios siekiant žmonių, turinčių negalią, aukščiausio įmanomo sveikatos lygio sveikatos priežiūros sistemos kontekste. Atskleidžiama, kaip žmonijos istorijos eigoje plėtota teisingumo samprata ir kaip ši raida paveikė šiuolaikinį teisingumo suvokimą. Pateikiamas požiūris, kaip socialinis teisingumas suvokiamas šiandien. Aptariami pasaulyje ir Lietuvoje vyraujantys požiūriai į negalią, kokią įtaką požiūrio į negalią modeliai darė Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijai.

Antrame skyriuje paaiškinamos konvencijoje pateiktos teisės normos, aptariami svarbiausi konvencijos nutarimai ir kaip jie įgyvendinami Lietuvoje. Trečiame skyriuje analizuojami įstatymai. Ketvirtame skyriuje aptariami teoriniai ir praktiniai žmonių su negalia sampratos aspektai.

Kituose skyriuose analizuojama teisingumo samprata, jos reikšmė, žmonių, turinčių negalią, diskriminavimas, etikos sampratos raiška, paslaugų prieinamumas, rehabilitacijos ir prevencijos galimybės, socialinis dalyvavimas sveikatos priežiūros sistemoje. Atskiras skyrius skirtas komunikacinei aplinkai.

Kituose skyriuose analizuojama teisingumo samprata, jos reikšmė, žmonių, turinčių negalią, diskriminavimas, etikos sampratos raiška, paslaugų prieinamumas, rehabilitacijos ir prevencijos galimybės, socialinis dalyvavimas sveikatos priežiūros sistemoje. Atskiras skyrius skirtas komunikacinei aplinkai.

Knygos autorė pataria, kaip naudotis skyriuose pateikta medžiaga. Kiekviename skyriuje yra glausta teorinė prieiga, rekomenduojama pasidomėti papildoma literatūra, pateikiama gyvenimiškų istorijų ir praktinių užduočių. Kiekvienas skyrius baigiamas savikontrolės klausimais.

Ši vadovėlį galima naudoti ne tik konkretaus dalyko studijoms, bet ir gilinant žinias apie žmonių, turinčių negalią, teisę į sveikatos priežiūrą, studijuojant kitus medicinos ar socialinių studijų dalykus, vykdant neformalias studijas. Vadovėlis skirtas studentams ir praktikams, norintiems pagilinti žinias apie žmones, turinčius negalią, jų situaciją sveikatos priežiūros sistemoje. Vadovėlyje pateiktą medžiagą galima studijuoti ir savarankiškai. Jis bus naudingas ir žmonėms, turintiems negalią, bei jų artimiesiems.

Vadovėlyje ne tik įvardijamos praktinės problemos, bet ir siekiama analizuoti jų sprendimų kryptis. Autorė tikisi, kad vadovėlis prisidės prie žmonių, turinčių negalią, jų artimųjų teisių į orią sveikatos priežiūrą įgyvendinimo, teigiamai paveiks sveikatos priežiūros įstaigų psichosocialinę aplinką, padės specialistams ne tik įgyti žinių, bet ir leis teisingai suvokti šiuolaikinį negalios bei sveikatos santykį.

Šias knygas skaitymui galite pasiskolinti iš Lietuvos medicinos bibliotekos <http://libis.lmb.lt/>

Daugiau informacijos apie leidinių išdavimą į namus *Naudojimosi biblioteka taisyklėse* www.lmb.lt > [paslaugos](#) arba tel. (8 5) 261 77 96 (Abonementas).